

nyait vizsgálta. Nagyapa, szólalt meg, szerinted megpróbálna repülni, ha nem tudná, hogy ketreben van? Nem tudom, feleltem, talán meg. Sokáig gondolkozott, aztán azt mondta, én a helyében még a ketreben is megpróbálnám, mert repülni nagyon jó lehet, és volt valami réges-régen látott villanás a szemében, amitől megszédültem egy pillanatra.

G. István László

SZEMET NYITNI

Szemét nyitni: mint egy nagy,
meghaló mozdulat, eleje
vége között nincs idő. Úgy emlékszel:
„előbb láttalak”, én vigyáztam,
fogtam a kezéd, mutattam körbe
a tárgyakat, csúsztál a szőnyegen,
asztalélbe verted a fejed, üvegcserép
volt ujjaid között, te nem vigyáztál.
Úgy emlékszel, „előbb láttalak”, elfolyt
a közben, mint amikor tükörbe nézel,
és nincs szemed. Szemet nyitni, amerre
nem szabad. *Szemétnyitni*, legyen
tavaszhang, csak egyszerű és
tárgytalan, ami nem sebez, mintha a
hangban fogannál – sötét a rés
a tükörben, koncentrálj, szorítsd
a kezem. Minden napban ott a folt,
még jobban vakít, ha fénytelen.
Te nem vigyáztál, így kell élni,
szorítsd kitartóan, szenvedélytelen,
ahogy megálmodtad azt a magzatszemét.

Payer Imre

LEHULLÓ VAKOLAT

Ha jól emlékszem, tizenévesen
éltem a legintenzívebben át
a történelmi dialektikát,
szemüvegesen, kék köpenyesen.

Célba érkezett a történelem?
 kovácsoltvas lépcsőkorlátot láttam,
 mint egy buddhista megvilágosodásban,
 ne legyen vége, vad folyó legyen!
 – erre gondoltam. De se így, se úgy
 nem lett, nem lesz. Csak képzet, akarat,
 lehulló vakolat
 nem létező falról, tört téglá húgy-
 szagú huzatban. Csontkeményre száradt,
 újraképződik – mondódik, másnak.

HORVÁTH JÁNOS ÉS KERESZTURY DEZSŐ LEVELEZÉSÉBŐL

Horváth János és Keresztury Dezső tanár–tanítványi kapcsolatát őszinte szeretet és barátság jellemezte. Mint Horváth János levelei is tanúsítják, a tanár kezdetben támogatta, irányította kiváló tehetségű növendékét, majd egyengette útját, s később is megosztotta gondolatait fiatal kartársával.

Keresztury Dezsőnek az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött fondja Horváth János ötvenkilenc levelét, illetve levelezőlapját foglalja magában (1929–1960). Horváth János irodalmi hagyatékának nagy része, így levelezése is családja birtokában van, de Keresztury Dezső hozzá in-

tézett leveleinek többsége elveszett vagy lappang; Horváth János leányának, Korompay Bertalannénak szívességéből két Keresztury-levelet közlünk, mutatóba.

A *Holmi* 1995. decemberi számában már megjelent Horváth Jánosnak Keresztury Dezsőhöz intézett öt levele. Mint akkor, most is főként az irodalomtörténeti vonatkozású levelek közül válogattunk, de ízelítőképpen azokból is adunk néhányat, amelyek a levélírók személyes kapcsolatára világítanak rá. Valamennyi levél egyszersmind kordokumentum.

Monostory Klára

Keresztury Dezső Horváth Jánosnak

Berlin, 929. VI. 8.

Méltóságos Uram,

engedje meg, hogy elküldjem a kis Babits-cikk különlenyomatát. Sajnos apró betűkkel van nyomtatva, de hiszen nem is érdemelt sokkal nagyobbat. A „nagyon szépnek” készülő dolgok, úgy látszik, rendszeren rosszul sikerülnek. És igazán szégyenlem, hogy Méltóságod dicsérete után, mely szerint már jobban tudok magyarul, ilyen német írás-